

Nota van B&W

Portefeuille C. van Velzen
Auteur Dhr. H. Davelaar
Telefoon 5115737
E-mail: hdavelaar@haarlem.nl
Reg.nr. MO/Cultuur 2006/561
Te kopiëren: 1 & 2
B & W-vergadering van

Onderwerp

Kunstwerk Slachthuisbuurt

Bestuurlijke context

In het Ontwikkelingsprogramma Haarlem OPH 2 2005 – 2010 wordt cultuur ingezet ter versterking van de kwaliteit van de openbare ruimte. In de Cultuurnota 2005 – 2008 heeft het college aangegeven de participatie van burgers bij cultuur en kunst te willen verbeteren. De realisatie van een kunstwerk in de Slachthuisbuurt met een directe betrokkenheid vanuit wijkbewoners, komt tegemoet aan beide beleidsuitgangspunten. De basis voor de procesbegeleiding en beoordeling van de aanvraag voor het realiseren van het kunstwerk vormt de regeling op de Toegepaste Monumentale Kunst (TMK) van 31 maart 2000 en de vastgestelde Toekomstvisie TMK (MO/Cultuur 2005/444)

Het college dient in te stemmen met realisering van het kunstwerk (“de Koe en de Slager”) Met de kunstenaar, Gijs Assmann, wordt vervolgens een overeenkomst (bijlage 2) afgesloten. In deze modelovereenkomst, die door het college van B&W op 19 november 2004 is vastgesteld, zijn bepalingen opgenomen die de gemeente Haarlem in staat stelt het kunstwerk te verwijderen of te verplaatsen als dit in belang is van de inrichting van de openbare ruimte.

Commissieparagraaf

Het College wil de nota kunstwerk Slachthuisbuurt ter kennisgeving aan de raadscommissie Ontwikkeling geven om de leden inzicht te geven in de wijze hoe cultuur wordt ingezet ter versterking van de kwaliteit van de openbare ruimte en de betrokkenheid van de bij de buurt hierbij.

Kunstwerk Slachthuisbuurt, een uniek proces.

Naar een ontwerp van de toenmalige projectkunstenaar Tije Domburg werd medio 2004 tussen de Godfried Bouillonstraat en het voormalige Slachthuis het Oosterpark aangelegd. In het kader van de vaststelling van de Gebiedsvisie Middengebied Slachthuisbuurt werd in 2005 een inspraakronde voor bewoners en belanghebbenden uit de wijk gehouden. Eén van de suggesties vanuit de wijk was het realiseren van een kunstwerk in het Oosterpark. Op verzoek van de verantwoordelijk wethouders onderzocht de gemeentelijke adviescommissie Toegepaste Monumentale Kunst (TMK) in samenwerking met het Project Management Bureau van de sector S.O. de mogelijkheden hiertoe. Zowel de TMK als SO/PMB reserveerden gelden voor het realiseren van een kunstwerk. Onder procesbegeleiding van de

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met het realiseren van het kunstwerk Koe en Slager in de Slachthuisbuurt
2. De kosten van het besluit bedragen in totaal € 60.000,= Het besluit wordt enerzijds gedekt uit:
 - a) programma 04.07.04 product 04 Beeldende Kunst begroting 2006 Fonds Toegepaste Monumentale Kunst ad. € 30.000 welk budget incl. onttrekking uit de bestemmingsreserve TMK voldoende ruimte biedt.
 - b) € 30.000 uit het MSV Uitvoeringskrediet Middengebied Slachthuisbuurt (rb 73/2002) Restantkrediet per 01-11-2006 € 480.000,=
3. De kunstenaar, de leden van het buurtcomité en andere betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgt een persbericht.
4. De commissie Ontwikkeling ontvangt het besluit van het college ter informatie

TMK werd vanuit de wijkbewoners een brede werkgroep/buurtcomité geformeerd voor ontwikkelen van ideeën en het maken van een keuze voor een kunstwerk. Vanuit de werkgroep werd aangegeven dat het kunstwerk een relatie moest hebben met het oude Slachthuis in de vorm van een figuratieve sculptuur centraal in het park. De uitgangspunten werden vastgelegd in een opdrachtschrijving (bijlage 1)

Door de TMK werd een aantal kunstenaars geselecteerd. De werkgroep kwam tot de keuze van een kunstenaar die een Voorlopig Ontwerp voor het kunstwerk maakte. Dit ontwerp werd unaniem door de werkgroep en de TMK goedgekeurd. De kunstenaar kreeg de opdracht een Definitief Ontwerp te maken waarin de kunstzinnige, de financiële, technische en bouwkundige mogelijkheden van het kunstwerk in detail worden uitgewerkt. Het Definitief Ontwerp (bijlage) is recent gereedgekomen. De bouwvergunning is verleend (bijlage 1) Er zijn geen bezwaren ingediend.

Het proces waarin buurtbewoners direct participeren in de keuze van een kunstwerk in hun wijk mag als uniek worden beschouwd in Haarlem. Het kunstwerk van Gijs Assmann kan gezien worden als een artistieke maar ook humoristische aanwinst voor Haarlem en met name voor Haarlem Oost en de Slachthuisbuurt. Het kunstwerk is naar de mening van de TMK toegankelijk, in een realistische beeldtaal en houdt zowel zwaarmoedig als vrolijk de herinnering aan het Slachthuis levend.

Het ligt in de bedoeling het kunstwerk medio 2007 te onthullen als het Slachthuis 100 jaar bestaat.

In die periode zullen er in de wijk verschillende festiviteiten plaatsvinden.

O V E R E E N K O M S T

Tussen:

Het Gemeentebestuur van Haarlem, hierna te noemen 'Haarlem'

en

Gijs Assmann, wonende Hudsonhof 53 te 1057 KP Amsterdam

hierna te noemen 'de kunstenaar'

is het volgende overeengekomen.

artikel 1

1. De kunstenaar zal in opdracht van Haarlem een werk van beeldende kunst maken dat voldoet aan de in bijlage gegeven omschrijving.
2. De in het eerste lid bedoelde bijlage is gehecht aan en maakt deel uit van deze overeenkomst.

artikel 2

1. Voor zover van belang voor de uitvoering van deze overeenkomst zijn de bepalingen van de Regeling Toegepaste Monumentale Kunst van 31 maart 2000 op deze overeenkomst van toepassing en maken ze er deel van uit.
2. De kunstenaar verklaart een exemplaar van de in het eerste lid bedoelde regeling te hebben ontvangen.

artikel 3

1. De kunstenaar zal binnen drie maanden na de ondertekening van deze overeenkomst een schetsontwerp inleveren.
2. Bij het in het eerste lid bedoelde schetsontwerp zal de kunstenaar een globale begroting indienen, die binnen de grenzen van het in artikel 7 genoemde totaalbedrag een voorlopig inzicht geeft in de diverse kosten die met het kunstwerk te maken hebben.

3. Haarlem zal binnen een maand na ontvangst van het in het eerste lid bedoelde schetsontwerp aan de kunstenaar mededelen of het schetsontwerp al dan niet is goedgekeurd.
4. Haarlem heeft het recht bij niet aanvaarding van het schetsontwerp deze overeenkomst met onmiddellijke ingang te beëindigen.

artikel 4

1. Binnen drie maanden nadat de kunstenaar de goedkeuring van Haarlem heeft verkregen zal hij een definitief ontwerp inleveren.
2. Bij het in het eerste lid bedoelde definitieve ontwerp zal de kunstenaar een beredeneerde definitieve begroting indienen, die binnen de grenzen van het in artikel 7 genoemde totaalbedrag blijft.
3. Ten behoeve van de beoordeling door Haarlem van het definitieve ontwerp zal de kunstenaar in de gelegenheid worden gesteld een toelichting op zijn ontwerp te geven.
4. Afkeuring van het definitieve ontwerp door Haarlem is slechts mogelijk als het niet voldoet aan de in artikel 1 genoemde bijlage opdrachtomschrijving.
5. Haarlem zal binnen een maand na ontvangst van het definitieve ontwerp aan de kunstenaar gemotiveerd mededelen of het al dan niet is goedgekeurd.
6. Indien Haarlem het definitieve ontwerp afkeurt zoals bedoeld in lid 4 van dit artikel wordt de kunstenaar in de gelegenheid gesteld zijn ontwerp aan te passen. Als Haarlem ook dit ontwerp afkeurt is daarmee deze overeenkomst beëindigd.

artikel 5

1. De kunstenaar zal bij de inlevering van zijn definitieve ontwerp aan Haarlem schriftelijk mededelen wat naar zijn mening de in de toekomst te maken onderhoudskosten zullen zijn.
2. *Het is aan Haarlem te beslissen of met de kunstenaar al dan niet een onderhoudscontract zal worden afgesloten. Het staat Haarlem vrij het onderhoud van het kunstwerk aan anderen dan de kunstenaar op te dragen.*

artikel 6

1. Nadat de kunstenaar van Haarlem de goedkeuring heeft verkregen zal hij het kunstwerk uitvoeren of laten uitvoeren conform het goedgekeurde definitieve ontwerp, waarbij hij te allen tijde verantwoordelijk is en blijft voor de kwaliteit van de gebruikte materialen.
2. Haarlem zal het kunstwerk aanvaarden zodra het van de kunstenaar de schriftelijke mededeling heeft verkregen dat het klaar is.

3. Hoe dan ook zal het kunstwerk als opgeleverd worden beschouwd één maand nadat de kunstenaar de in het vorige lid bedoelde mededeling aan Haarlem heeft gedaan.

artikel 7

1. Het totale budget bedraagt, € 60.000.= incl. BTW,
2. Van dit totaalbedrag is € **23.532.**= incl.BTW bestemd voor het honorarium van de kunstenaar.
3. Het in het vorige lid bedoelde honorarium zal als volgt worden uitbetaald:
€ 1.250.= na de inlevering van het Voorlopig ontwerp (Schetsontwerp);
(Dit bedrag is betaald als onderdeel van de nota 0001/2005)
€ 11.141.= na de inlevering van het Definitieve ontwerp;
€ 11.141.= na de oplevering van het werk.
4. Totaal voor de uitvoering van het kunstwerk: € **36.468.**=
Betaling van de uitvoeringskosten:
Hiervan is uitbetaald € 2.500.= via nota 0001/2005 als aanbetaling voor de constructieberekening.
Het resterende bedrag ad € 33.968.= wordt als volgt uitbetaald:
1/3 deel (€ 11.323,66) bij aanvang van de werkzaamheden meteen na het aanvaarden (= positief politiek besluit) van het definitieve schetsontwerp.
1/3 deel (€ 11.323,66) halverwege de werkzaamheden
1/3 deel (€ 11.323,66) bij oplevering

artikel 8

1. De kunstenaar behoudt zijn auteursrecht op het in het kader van deze overeenkomst opgeleverde kunstwerk en op de ontwerpen, schetsen tekeningen en modellen die hij met betrekking tot het kunstwerk heeft gemaakt.
2. De in het vorige lid bedoelde ontwerpen, schetsen tekeningen en modellen worden na de oplevering eigendom van Haarlem.
3. De kunstenaar doet afstand van het recht zich op zijn persoonlijkheidsrechten ex. artikel 25 van de Auteurswet 1912 te beroepen als Haarlem beslist wijzigingen aan te brengen in de omgeving van het in het kader van deze overeenkomst opgeleverde kunstwerk als dit naar oordeel van Haarlem in het belang van de inrichting van de openbare ruimte noodzakelijk is. Haarlem verplicht zich het voornemen tot verwijdering of verplaatsing van het kunstwerk tijdig aan de kunstenaar te melden en hem in de gelegenheid te stellen binnen een door Haarlem te bepalen termijn zich over de voornemens van Haarlem uit te spreken.

4. Van de in het vorige lid bedoelde afstand is uitgesloten het recht zich te verzetten tegen verminkingen en aantastingen die de kunstenaar treffen in zijn integriteit als kunstenaar of in zijn eer of goede naam in die hoedanigheid.
5. De kunstenaar verleent Haarlem toestemming om het door hem geleverde kunstwerk te verwijderen of te verplaatsen als dit naar oordeel van Haarlem in het belang van de inrichting van de openbare ruimte noodzakelijk is.
6. In ieder geval zal het verwijderen of verplaatsen van het door de kunstenaar geleverde kunstwerk noodzakelijk worden geacht indien er sprake is van een verandering in de aanleg en inrichting van de omgeving die tengevolge heeft dat het kunstwerk niet meer in de omgeving past.
7. Haarlem verplicht zich het voornemen tot verwijdering of verplaatsing van het kunstwerk tijdig aan de kunstenaar te melden en met hem in overleg te treden over een nieuwe plaats of bestemming voor het kunstwerk.

artikel 9

1. Wanneer bij de opdracht aan de kunstenaar een plaats is afgesproken waar het kunstwerk geplaatst zal worden behoudt Haarlem zich het recht voor van die plaats af te wijken als naar het oordeel van Haarlem het belang van de inrichting van de openbare ruimte het plaatsen van het kunstwerk op de afgesproken plaats onmogelijk maken.
2. Haarlem verplicht zich van het voornemen het kunstwerk op een andere dan de overeengekomen plaats te plaatsen onmiddellijk mededeling te doen aan de kunstenaar en met hem over de nieuwe plaats in overleg te treden.
3. Wanneer tengevolge van het in het vorige lid bedoelde voornemen het in artikel 7 lid 1 van deze overeenkomst bedoelde budget wordt overschreden komen de meerkosten voor rekening van Haarlem.

artikel 10

De kunstenaar zal in opdracht van anderen geen kunstwerken maken die gelijk zijn aan hetgeen hij ter uitvoering van deze overeenkomst maakt of heeft gemaakt, tenzij Haarlem daartoe uitdrukkelijk schriftelijk toestemming geeft.

artikel 11

Haarlem zal het door de kunstenaar in het kader van deze overeenkomst opgeleverde kunstwerk naar behoren beheren en onderhouden.

artikel 12

1. De werking van deze overeenkomst wordt opgeschort indien en voor zolang de kunstenaar door overmacht van welke zijde dan ook niet in staat is zijn werkzaamheden te verrichten.
2. Indien de in het vorige lid bedoelde overmachtsituatie langer duurt dan drie maanden treedt Haarlem met de kunstenaar in overleg om na te gaan of hetzij iemand anders de werkzaamheden kan overnemen, hetzij er andere mogelijkheden zijn de overmachtsituatie op te heffen.
3. Indien het in het vorige lid bedoelde overleg niet tot enig resultaat leidt hebben beide partijen het recht deze overeenkomst onverwijld schriftelijk te beëindigen. Deze beëindiging doet het recht van partijen om schadevergoeding te eisen niet vervallen.
4. De in het vorige lid bedoelde schadevergoeding kan nooit meer bedragen dan het bedrag van het in artikel 7 lid 2 bedoelde honorarium.
5. De kunstenaar is te allen tijde aansprakelijk voor schade die het gevolg is van zijn grove schuld of opzet en voor de schade, waarvan Haarlem aantoonbaar dat deze bij normale vakkennis van de kunstenaar vermeden had kunnen worden.

artikel 13

Tussentijdse opzegging van deze overeenkomst, anders dan in de overeenkomst geregeld, is slechts mogelijk als er een situatie is ontstaan waarin naar redelijkheid van een van de partijen niet gevergd kan worden verder met de andere partij samen te werken.

Aldus overeengekomen en in tweevoud getekend te Haarlem, < DATUM>.....

<HANDTEKENING>.....

.....
De directeur van de sector MO

<HANDTEKENING>

de kunstenaar

Persbericht

Koe en Slager als beeld van Slachthuisbuurt

KUNSTWERK GEKOZEN DOOR BUURTBEWONERS

Een kunstwerk in het (nieuwe) Oosterpark was de suggestie van de bewoners van het Slachthuisbuurt in 2005. In een uniek proces hebben buurtbewoners direct geparticipeerd in de keuze van een kunstwerk voor hun wijk.. De keuze werd het kunstwerk Koe en Slager van gezandstraald aluminium van de kunstenaar Gijs Assmann als teken van de Slachthuisbuurt.

Het toont een slager en een koe vanuit de traditie van het carnaval. Een slager draagt een soort jurk in de vorm van een koe, waardoor het lijkt alsof hij de koe berijdt alsof het paard is. De slager is een echt mens. De koe is een ding/kostuum.

Het ligt in de bedoeling het kunstwerk medio 2007 te onthullen als het Slachthuis 100 jaar bestaat.

Unieke samenwerking met buurtbewoners

Op verzoek van de verantwoordelijk wethouders onderzocht de gemeentelijke adviescommissie Toegepaste Monumentale Kunst (TMK) in samenwerking met het Project Management Bureau van de sector Stedelijke Ontwikkeling (SO). Onder procesbegeleiding van de TMK werd vanuit de wijkbewoners een brede werkgroep/buurtcomité samengesteld voor ontwikkelen van ideeën en het maken van een keuze voor een kunstwerk. Vanuit de wijkbewoners werd aangegeven dat het kunstwerk een relatie moest hebben met het oude Slachthuis in de vorm van een kunstwerk centraal in het park. Door de TMK werd een aantal kunstenaars geselecteerd. De werkgroep kwam tot de keuze van de kunstenaar Gijs Assmann die het ontwerp voor dit kunstwerk maakte. Dit ontwerp werd unaniem door de werkgroep en de TMK goedgekeurd.

Het kunstwerk staat geheel in de traditie van de verhalen van de omgekeerde wereld en lijkt deze voorstelling de echte wereld een spiegel voor te houden.

Heeft het mens het dier onder controle? Wie heeft hier de teugels in handen?

De slager als berijder of de koe die toch ook bezit lijkt te hebben genomen van het slagersmes?

Het Oosterpark is medio 2004 aangelegd naar een ontwerp van de toenmalige projectkunstenaar Tije Domburg tussen de Godfried Bouillonstraat en het voormalige Slachthuis.